

Simulare județeană - Examenul național de bacalaureat, decembrie 2023

Proba E. c)

Istorie

Varianta 1

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție sursele istorice de mai jos:

A. „Introducerea în titulatura domnilor înaintea numelui lor a cuvântului *Io*, prescurtare a lui Ioannes, „cel ales de Dumnezeu”, afirmă răspicat sursa divină a puterii domnești. Această calitate domniei o dobândeau prin ceremonia religioasă a ungerii și încoronării, care le transfera harul divin și confirma sprijinul divinității pentru puterea lor. Cooperarea dintre puterea centrală și biserică, una din realitățile majore ale sistemului politic al Țării Românești și Moldovei, încă din vremea constituirii statelor, a avut în această ceremonie de tradiție bizantină expresia ei simbolică supremă.

Domnia era ereditară în familia domnitoare, regulă adoptată probabil o dată cu constituirea statelor și a cărei aplicare a dat naștere dinastiilor celor două țări, care și-au prelungit rolul istoric până în vremea consolidării hegemoniei otomane în a doua jumătate a secolului al XVI-lea ...”

(Mihai Bărbulescu, Denis Deletant, *Istoria României*)

B. „Administrația țării a fost exercitată de puterea centrală cu ajutorul sfatului domnesc, numit de la sfârșitul veacului al XVI-lea și divan. Inițial formă a obligației feudale de consilium, el era alcătuit din mari boieri participând ca feudali, nu ca dregători. Cu timpul, ca urmare a centralizării statului, compunerea sfatului s-a restrâns la dregători, boierii fără funcție dispărând cu totul din sfat în veacul al XVI-lea. Într-o perioadă în care toate puterile erau concentrate în mâinile domnului, acest organ domnesc a avut o largă sferă de atribuții, mergând de la administrație la judecată sau rezolvarea unor probleme de politică externă. În general, domniile au numit în sfat rude și fideli (...) Extinderea autorității domnești pe măsura restrângerii privilegiilor feudalilor a lărgit sfera de activitate a dregătorilor, impunând specializarea lor, preeminența dregătorilor țării asupra celor de la Curte. (...) Modernizarea aparatului administrativ a fost îngreunată de frecvențele schimbări de domn și de luptele dintre domni și boieri, dregătoriile fiind, în general, lipsite de stabilitate.”

(Vlad Georgescu, *Istoria românilor. De la origini până în zilele noastre*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți, pe baza sursei **A**, un spațiu istoric. **2 puncte**
2. Precizați o instituție medievală din Țările Române la care face referire atât sursa **A** cât și sursa **B**. **2 puncte**
3. Selectați din sursa **A** două informații referitoare originea divină a puterii domnești. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține rolul bisericii în conducerea statelor medievale românești. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect). **7 puncte**

6. Prezentați alte două fapte istorice referitoare la organizarea instituțională a statelor medievale românești în secolele al XIV-lea - al XVI-lea, în afara celor la care se referă sursele A și B.

6 puncte

7. Menționați o constantă în evoluția domniei din spațiul românesc medieval extracarpatic între secolele al XIV-lea - al XVI-lea.

4 puncte

SUBIECTUL II

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Unificarea sub autoritatea lui Basarab a formațiunilor existente între Carpați și Dunăre s-a făcut prin bună înțelegere, ca și prin forță. [...] În apariția Țării Românești, în afara unificării voievodatelor și cnezatelor, sunt de avut în vedere doi factori importanți. Mai întâi, negoțul. Noul stat se afla axat pe segmentul final al unui mare drum comercial care unea Europa Centrală cu Marea Neagră prin gurile Dunării. Nevoia de securitate a căii continentale de schimb ca și însemnatele venituri obținute de voievodul Basarab, în calitatea sa de «paznic» al acestei artere comerciale, au jucat un rol important în apariția statului medieval românesc de la Sud de Carpați. [...] Al doilea factor important pentru geneza statului medieval dintre Carpați și Dunăre a fost dominația mongolă [...]; ea a blocat expansiunea ungară dincolo de Carpați [...]. Unificarea formațiunilor politice dintre Carpați și Dunăre a fost favorizată și de conflictele interne din Regatul Ungariei izbucnite odată cu stingerea dinastiei arpadiene. De îndată ce noua dinastie de Anjou, prin regele Carol Robert, a pus capăt acestor dezbinări, Ungaria a încercat să lichideze statul de curând ivit dincolo de Carpați. [...]

Teritoriul de la Est de Carpați s-a aflat [...] sub dominația mongolă, fiind controlat din centre militare [...]. Pentru a proteja frontiera de est a Regatului Ungariei și a bloca pasurile Carpaților Răsăriteni, în eventualitatea unor incursiuni tătare, zona din vecinătatea trecătorilor a fost organizată sub aspect militar, având statutul unei mărci (zonă de frontieră, cu funcții militare de apărare), condusă de voievodul Dragoș din Maramureș [...]. Pe lângă marca înființată de regalitatea ungară, în teritoriul de la Est de Carpați se aflau formațiuni politice [...] așa cum se desprinde din relatările unor surse. [...] Unificarea formațiunilor politice a fost asumată de un voievod «descălecat» de peste munți: Bogdan din Maramureș. Intrat în conflict cu regele Ungariei, Ludovic I, el a [...] trecut peste Carpați, înlăturându-i pe succesorii lui Dragoș [...]. După o încercare neizbutită de a se emancipa de sub controlul ungar (1359), Bogdan câștigă în iarna dintre 1364-1365 o victorie similară celei a lui Basarab din 1330. Și în cazul noului stat românesc de la Est de Carpați, biruința lui Bogdan a pus capăt, temporar, suzeranității ungare asupra acestei noi țări, dar, fapt mult mai important, ea a consacrat caracterul ireversibil al existenței statului moldovean.”

(F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți, din sursa dată, voievodul care a condus marca de apărare organizată de regalitatea maghiară în Moldova.

2 puncte

2. Precizați secolul în care se desfășoară evenimentele din sursa dată.

2 puncte

3. Menționați, din sursa dată, o acțiune militară întreprinsă de Bogdan și o urmare a acesteia.

6 puncte

4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la influența dominației mongole asupra procesului de formare a statelor medievale românești.

6 puncte

5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la influența regatului Ungariei asupra procesului de formare a Țării Românești, susținându-l cu două informații selectate din sursă.

10 puncte

6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la procesul de constituire al statului medieval de la sud de Carpați. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre romanitatea românilor în viziunea istoricilor, având în vedere:

- precizarea unei cauze a abordării romanității românilor de către umaniștii italieni și a unei idei susținută de aceștia;
- numirea a doi cronicari români din secolele al XVII-lea și al XVIII-lea și menționarea a două idei prin care aceștia susțin romanitatea românilor;
- prezentarea unei teorii, din secolul al XIX-lea, cu privire la romanitatea românilor;
- formularea unui punct de vedere, referitor la abordarea romanității românilor de către istoricii români din secolul al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice /logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu.